

[Lone Dybkjær]

sige, at jeg har, synes jeg, oplevet arbejdsministeren både venlig og engageret.

Så vil jeg sige, at jeg sagde ikke – det var en anden, der sagde det, jeg tror, det var hr. Arne Melchior – at det var vores fortjeneste, at der kom en diskussion om dette spørgsmål i form af en redegørelsesdebat. Jeg er da helt opmærksom på, at det allerede stod i regeringens arbejdsplan, men vi kunne måske være lidt nervøse for, om regeringen havde glemt det.

Hvad der sådan set er mere vigtigt i denne diskussion – hvis vi overhovedet skal gå ind i nogen diskussion på dette tidspunkt af dagen – er spørgsmålet om, hvad medejendomsretten indebærer, og når jeg ikke gik ind på det, tror jeg sådan set, det var, fordi jeg ikke var klar over, at arbejdsministeren ikke havde – nu vil jeg også gerne være venlig – forstået bemærkningerne, for deri står jo meget klart, at medarbejderkapitalen tillægges stemmeret i forhold til dens andel af den samlede egenkapital, og at man kan forestille sig, at medarbejderkapitalen omdannes til egentlig aktiekapital. Så er det klart, at der vil være nogle tilfælde, hvor man ikke kan blive enige, og derfor har vi vores medejernævn. Jeg synes derfor sådan set, vi har markeret, i hvilken form medarbejderkapitalen skal have indflydelse. Det er muligt, at der er noget, jeg igen ikke har forstået, men så kan jeg jo blive korrigeret enten her eller ved en anden lejlighed. Jeg mener imidlertid, at der er redegjort for det i forslaget.

Så er der spørgsmålet om den samme personkreds. Det er rigtigt, der er ikke tale om den samme personkreds, for der er tale om, at det er medarbejderne på virksomheden, der har indflydelsen, og den indflydelse, de har, har de også i kraft af tidligere medarbejdere. Det er klart nok, fordi der dels står noget medarbejderkapital fra tidligere medarbejdere, dels er der naturligvis nogle, der kun har været ansat i 12 måneder. Jeg går ikke ud fra, at det er kardinalpunktet, men der er ikke tale om samme personkreds, det er rigtigt, og det er helt bevidst, fordi vi ønsker, at det er medindflydelse på den virksomhed, hvor man arbejder; det er det, vi ønsker, og derfor har vi lavet det på denne facon.

Så kan vi formentlig være enige om, at det med overskuddet og definitionen af det er noget af det, man kunne diskutere sig frem til under udvalgsarbejdet.

Til hr. Dyremose skal jeg sige – som andre sikkert ville have sagt til mig – at jeg lægger sandelig altid mærke til, når hr. Dyremose smiler, og det gjorde jeg også ved denne lejlighed, men det er ikke sikkert, at det fremgår helt af Folketingstidende. Jeg synes, at vi her finder en passende mellemvej mellem det helt frivillige, hvor vi risikerer ikke at få nogen ordninger, og så det meget tvangsmæssige. Det er da rigtigt nok, at der er tvang i den forstand, at vi ikke mener, at ordningen skal være frivillig. På den anden side er det dog ikke, hvad jeg ville opfatte som et meget stort tvangsindgreb.

Når vi ønsker, at pengene skal blive stående, er det naturligvis, fordi vi ikke synes – det tror jeg også hr. Dyremose vil give mig ret i – at tiden er inde til, at der hives penge ud af virksomhederne, og derfor mener vi, at på dette punkt må medarbejderne opgive at have den umiddelbare nytte af et overskud, fordi man ellers med rette kan sige, at det eneste, vi vil med vores forslag, er naturligvis at dræne virksomhederne for penge. Derfor har vi ment, at her havde vi fundet en måde, hvorpå man kunne motivere medarbejderne og ejerne af virksomhederne til et konstruktivt samarbejde og så samtidig sikre, at ikke kun ejerne, men også medarbejderne fik andel i et eventuelt voksende overskud.

Så har hr. Dyremose ret i, at dette er et bidrag til diskussionen, og det tror jeg også de konservatives forslag, som jeg ikke skal gå ind på her, vil være; jeg mener blot, at deres forslag tilgodeser andre ting end dette. Det er igen, for at sige det til sidst, fordi vi mener, at det er medarbejderne og virksomheden, hvori de er ansat, det drejer sig om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en hjælpetjeneste.

[Af Poul H. Møller (KrF) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 73. Fremsat 6/2 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Udgangspunktet for det foreliggende beslutningsforslag fremsat af kristeligt folkeparti om en hjælpetjeneste bestående af arbejdsløse er jeg enig i. Arbejdsløsheden er af et sådant omfang, at der må udfoldes alle anstrengelser for at bekæmpe den, og jeg er også enig i en række af de eksempler, som forslagsstillerne giver på, hvor man kan sætte arbejde i gang, som i dag ikke bliver udført: genbrug, vedvarende energi, isolering osv. Kristeligt folkeparti ved da også, at vi har inddraget en række af disse eksempler i den redegørelse, jeg har givet folketinget om regeringens overvejelser omkring nye initiativer til bekæmpelse af arbejdsløsheden. Vi er altså enige i en række af intentionerne og udgangspunktet. Vi er derimod måske en anelse mere tvivlrådige over for den måde, indsatsen efter dette forslag skal konstrueres på.

En hjælpetjeneste vil måske kunne betyde en afbrydelse af en arbejdsløshedsperiode, en monoton arbejdsløshedsperiode, men det vil ikke være tilstrækkeligt. En indsats, der virkelig skal hjælpe de arbejdsløse, må være rettet mod at give den ledige en relevant uddannelse eller et arbejde på sædvanlige arbejdsvilkår, som sigter mod en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Jeg har i forbindelse med min tidligere nævnte redegørelse om beskæftigelsessituationen indbudt til en bred drøftelse af indsatsen mod arbejdsløsheden, og jeg vil gerne lade det foreliggende beslutningsforslag indgå i overvejelserne omkring opfølgningen af redegørelsen. Jeg vil også gerne sige, at vi meget gerne vil diskutere problemerne med kristeligt folkeparti, ligesom vi selvfølgelig også har indbudt andre partier til at deltage i disse drøftelser.

Kaj Poulsen (S):

De tanker, som ligger til grund for dette forslag, kan vi naturligvis tilslutte os, selv om vi ikke bryder os om den organisation, som ligger til grund for de initiativer, som er beskrevet i forslaget.

Man må vel også nok sige, at der er enkelte af de områder, som forslagsstillerne beskriver i forslaget, som ikke vil kunne bruges i beskæftigelsesøjemed, set ud fra et socialdemokratisk synspunkt, idet det er områder, som i forvejen er overenskomstdækket, både hvad angår institutioner og også andre ting.

Jeg synes dog, det er positivt, at kristeligt folkeparti med dette forslag har erkendt arbejdsløshedsproblemet uhyggelige omfang og karakter, idet partiet jo klart med forslaget slår hul på de urimelige begrænsninger, der er i lovgivningen og andre steder omkring en offentlig produktion af den ene eller den anden art. Det finder vi overordentlig positivt, og derfor håber vi, at vi kan fortsætte debatten omkring beskæftigelsesforanstaltningerne, også ud fra det grundlag, der ligger i dette forslag.

Fogh Rasmussen (V):

Da mit partis ordfører, hr. Jens Peter Jensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige, at da dette forslag jo i hovedtrækkene er en genfremsættelse af kristeligt folkepartis forslag om en såkaldt samfundstjeneste fra 1977, kan vi også i det væsentlige henholde os til de bemærkninger, som vi fremsatte ved den lejlighed.

Jeg vil godt understrege, at vi deler de intentioner, som kristeligt folkeparti har givet udtryk for i dette forslag. Der kan selvfølgelig være enkeltheder, som kan diskuteres, men vi synes i alt væsentligt, at der er tale om et positivt bidrag til debatten om, hvordan vi kan få løst arbejdsløshedsproblemerne, og i den ånd vil vi gå positivt ind i et udvalgsarbejde.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg mener også, at de intentioner, der ligger bag ved kristeligt folkepartis forslag, er gode, og jeg tror, at det konservative folkeparti og kristeligt folkeparti på mange måder vil det samme i denne sag.

Vi mener også, det er meget væsentligt, at vi får løst problemerne omkring ungdomsar-

[Grethe Fenger Møller]

bejdsløsheden, og jeg kan i den forbindelse henvise til det, jeg sagde under den redegørelsesdebat, vi havde for nylig om bekæmpelse af arbejdsløsheden.

Jeg mener alligevel, at det er tvivlsomt, om en så organiseret hjælpetjeneste vil være den bedste måde, vi kan få de unge i arbejde på, og jeg mener, det må være rimeligt at rejse spørgsmålet, om man ikke kunne opnå det samme på en bedre måde ved at gribe tingene lidt anderledes an.

Det er vigtigt, at de unge kommer ud på rigtige arbejdspladser. Det er klart, at der er nogle problemer, vi skal have løst, men for os er det meget væsentligt, at vi får de unge ud på normale eller rigtige arbejdspladser. Det er givet, at hvis vi skal gøre noget ved ungdomsarbejdsløsheden, kommer det også til at koste penge, og dem har vi sagt vi godt vil være med til at bruge fra konservativ side, hvis det, vi gennemfører, altså nytter noget.

Vi er meget tvivlende over for, om det er en god måde at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden på at få placeret de unge inden for offentlige foranstaltninger, for vi har jo en række erfaringer fra de jobtilbudsordninger, der har været gældende, som viser, at dér, hvor man placerer folk på det offentlige arbejdsmarked, er chancen for, at de forbliver i arbejde, efter at en sådan støtteordning er udløbet, ikke nær så stor, som hvis der havde været tale om en placering på det private arbejdsmarked. Derfor mener vi, at det er dér, vi må koncentrere vores indsats, og jeg tror, at det, kristeligt folkeparti vil med en sådan hjælpetjeneste, sådan set på nogle områder kommer til at ligge meget tæt på det, vi har villet gøre inden for den offentlige sektor med hensyn til placering af unge eller langtidsløse.

Jeg mener, at dette forslag fra kristeligt folkeparti bør indgå i de drøftelser, som vi skal have om bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden, og jeg mener, at det er helt afgørende, at vi får et samarbejde i gang om, hvordan vi gør dette bedst muligt, men også hurtigst muligt. Det er vores opfattelse i det konservative folkeparti, at dette problem bør løses i denne folketingsamling. Det vil vi gerne være med til, og vi vil i denne forbindelse også være med til at se på kristeligt folkepartis forslag.

Lawaetz (FP):

Jeg vil godt sige om dette forslag, at vi omfatter det med nogen sympati, men jeg synes nok, at det hænger sammen med det, der er sket i den sidste tid, hvor vi godt igen kan nævne vores eget lovforslag om opfyldelse af grundlovens § 75, statsministerens Århustale og lidt af arbejdsministerens redegørelse. Der er en vis sammenhæng, det samme sunde i grundtanken om, at det er bedre at give pengene produktivt ud end passivt.

Så vil jeg godt sige om dette specielle forslag, at så vidt jeg husker, er det tredje gang, det behandles, og når jeg starter med at sige sådan, er det, fordi der er mange ting, der har forandret sig i den tid. Det vil sige, at man vel ser med større velvilje på bevægelsen fra passiv betaling over til aktiv. Jeg vil kalde det en slags samfundstjeneste, og det er vel det mest sunde, at man tænker på ungdommen, så vidt jeg har forstået, i første omgang. Jeg vil godt tilføje, at man sikkert kunne finde adskillig flere eksempler, end kristeligt folkeparti har brugt; f. eks. er der nok mange ældre landmænd, der kunne ønske sig en hjælper et halvt år. Men det korte af det lange er vel nok, at med den debat, vi netop har i øjeblikket, er det vanskeligt for dette forslag at stå alene, og derfor kommer vi til at drøfte i arbejdsmarkedsudvalget, hvordan vi skal tackle det. Det er nok vores første kommentar.

Men jeg vil gerne slutte med at sige, at vi vil se med velvilje på forslaget, idet jeg mener, at det har de samme gode intentioner som nogle af de andre ting, der er drøftet inden for de sidste 8-14 dage.

Bolvig (RV):

Jeg kan egentlig kort henvise til arbejdsministerens indlæg, hvori arbejdsministeren gav udtryk for, at man ville behandle forslaget her fra kristeligt folkeparti meget positivt.

Som jeg sagde før, synes jeg, at arbejdsministerens invitation til de forskellige partier åbenbart bliver modtaget, og her får vi igen nogle nye ideer. Kristeligt folkeparti peger jo rigtigt på, at der inden for f. eks. Danidaområdet ligger en lang række meningsfulde arbejdsopgaver, som trænger til at blive taget op. Det samme er tilfældet inden for hele genbrugssektoren, isolation af offentlige bygninger, forskellige offentlige anlægsarbejder,

[Bolvig]

miljøsektoren osv. osv. Jeg tror blot, at regeringens forslag med hensyn til jobskabelse vil dække en hel del af det, kristeligt folkeparti ønsker, så der skulle i hvert tilfælde være gode muligheder for, at en stor del af kristeligt folkepartis tanker vil kunne blive imødekommet ved en udvalgsbehandling.

Arne Melchior (CD):

CDs stilling falder i forlængelse af de indlæg, vi har hørt fra andre af talerne. Også vi påskønner intentionerne i forslaget. Vi finder tidspunktet særdeles velvalgt for denne genskæftelse, men på den anden side kan vi selvfølgelig også se – som jeg går ud fra kristeligt folkeparti også selv kan – en række praktiske problemer indtil ret store vanskeligheder for at få intentionerne virkeliggjort. Men det er ingen kritik af forslaget.

Mit eget parti har i dag indleveret et beskæftigelsesforslag også i form af et beslutningsforslag, og vi har også måttet erkende, at vi under en meget grundig udarbejdelse har måttet sige til os selv, at dette her må sammenarbejdes med en hel række ting, for at den rette hensigt kan blive opnået. Så når jeg konstaterer dette, er det altså indrømmet med det samme, at vi er i samme båd i en række situationer. Det gør det ikke mindre værdifuldt, at det ligger på bordet og sikkert vil få en positiv behandling og være tjenligt til hele den store omgang, som må komme i foråret.

Når jeg ser på arbejdsministeren sådan en dag igennem, virker han dejlig afslappet. Jeg tvivler ikke om, at han indvendig må være ret spændt. Han må vide, at ligesom han fik fra ca. den 1. december – da var det vist, statsministeren holdt sin Århustale – til ind i februar til at producere den redegørelse, som vi diskuterede for et par uger siden, sådan har han nu nok nogle måneder foran sig, men så heller ikke mere, og det bliver arbejdsministeren, arbejdsministeriet og regeringen, der bliver nødt til at være koordinator for en hel række af de gode forslag, hvoraf det her på dagsordenen værende altså er et. Det falder i slag, det er meget snart påske, og vi kan sandelig ikke afslutte denne samling, uden at nogle af de gode viljer er blevet ledet ind i rette kanaler. Vi skal nok være med til at holde arbejdsministeren til ilden, som jeg forstår at også kristeligt folkeparti

vil. Jeg håber, at arbejdsministeren vil lægge, jeg var lige ved at sige alt andet til side til fordel for dette meget vigtige problem.

Kurt Hansen (VS):

Man kan desværre have god grund til at frygte, at hr. Bolvig har ret i, at der i arbejdsministerens lovforslag, som han vil komme med i løbet af en måneds tid, hvis jeg har forstået det rigtigt, på baggrund af sin redegørelse, vil være ting, der langt hen ad vejen rækker ind over det, som kristeligt folkeparti her har foreslået, og det beklager vi meget dybt, det er vi modstandere af et hundrede procent. Vi mener, at dette forslag er klar politik fra kristeligt folkeparti. Konsekvensen vil for os at se blive en stor organiseret gruppe af skruibrækkere. Det er jo det, man vil. Det skal vel være en parallel til samfundshjælpen i 1920'erne; det var skruibrækkervirksomhed, det var at undergrave de kvalifikationer, som arbejderne har i øvrigt, hvilket jo også tydeligvis fremgår bemærkelsesværdigt klart af de bemærkninger, som ledsager forslaget – jeg citerer:

»I mange institutioner vil det kunne være til stor nytte med hjælp fra ikke-faguddannet personale, således f. eks. på plejehjem, sygehuse, institutioner for åndssvage m. fl.«

Ja men det skal da være folk, der i et eller andet omfang har en eller anden uddannelse. Så kan man diskutere længden af den; jeg ved ikke, hvor lang den skal være, det må være meget forskelligt, men her skal det altså være folk, der på tre måneders tvangsplacement skal ind og varetage sådanne funktioner.

Vi mener, det er helt uanstændigt, ikke bare over for patienter og klienter inden for det nævnte område, men også derigennem, at folk ikke skal have en varig tilknytning til en bestemt arbejdsplads eksempelvis inden for de områder, som kristeligt folkeparti har nævnt i bemærkningerne til sit forslag. Ud over det organiserede skruibrækkerkorps kan man frygte, at det virkelig skal lægge op til en konkurrence på lønsiden. Det er jo heller ikke nyt at høre fra kristeligt folkeparti, at reallønnen skal sænkes yderligere.

Vi mener, at der findes en række andre muligheder for at bringe folk reelt i arbejde. Dette her handler ikke om at sætte folk i arbejde, men om at billiggøre produktionen og undergrave folks faglige kvalifikationer, ud-

[Kurt Hansen]

dannelse etc. Der er ikke gnist af dokumentation for, at der skulle komme flere folk i arbejde ved, at man laver dette skruerækkerkorps. Det ville være muligt på en række andre områder, som kristeligt folkeparti naturligtvis kategorisk afviser at diskutere, f. eks. ved en udbygning af det almennyttige boligbyggeri. Kommunerne står i kø for at få lov til at bygge almennyttigt boligbyggeri, og en masse folk står i kø for at komme ind i almennyttigt boligbyggeri. En masse bygningsarbejdere går arbejdsløse, grundene ligger der, og det er en 100 pct. afsætningssikret merproduktion: den ville ikke gøre nogen andre bygningsarbejdere arbejdsløse. Det er et helt simpelt forslag, men selvfølgelig vil kristeligt folkeparti ikke være med til noget sådant. Nej, det er skruerækkerorganiseringer, de skal have op at stå, og det handler selvfølgelig ikke spor om arbejdsløshedsbekæmpelse.

Jeg kunne på samme klare vis nævne hele daginstitutionsområdet, skoleområdet og socialområdet, hvor man skærer ned og laver forringelser både for personaleorganisationerne, de arbejdsløse og brugerne af systemet. Men det er ikke dér, man vil sætte ind og reelt sikre arbejde til flere; det er ikke det, dette her handler om. Det har sådan en fin titel om, at det skal nedbringe arbejdsløsheden. Nej, det skal nedbringe lønnen, og det skal fremme skruerækkeriet.

Jeg kunne nævne tilsvarende eksempler inden for det område, der hedder kollektiv trafik, hvor HT går under betegnelsen »de trådte tærs paradys«, fordi man tit slet ikke kan komme med busserne. Man kunne ansætte mange flere folk. Man kunne få nedbragt arbejdsløsheden væsentligt her. Man kunne spare på valutatudgifterne til olie og brændstof. Men det er jo heller ikke sådan noget, det handler om fra kristeligt folkepartis side. Nej, det, det handler om, er: ned med lønnen, styrk skruerækkeriet.

Vi må på det kraftigste afvise, at dette her sætter flere folk i arbejde, at det overhovedet handler om arbejdsløshedsbekæmpelse. Det handler om løntrykkeri og skruerækkeri. Tag dog og skriv det, så havde I været helt klare. Det ville være en lettelse.

Mølgaard (DR):

Jeg føler mig overbevist om, at dette beslutningsforslag er overordentlig velment fra forslagsstillernes side. Men om det vil virke velgørende over for vort samfund, er straks et ganske andet spørgsmål.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at arbejdsløsheden er en ulykke for vort land og dets befolkning, og jeg mener også, at forslagsstillerne lever op til den forventning, man kan have til dem, der har påtaget sig ansvaret for en krisefastholdende politik ved at medvirke til augustforlig, septemberforlig I, septemberforlig II og en lang række andre forlig sluttende med påskeæg sidste forår, der til sidst har bragt arbejdsløsheden helt op på et niveau af omkring 300.000 mennesker. Når man har et medansvar for en sådan politik, må man også prøve at finde på noget til gavn for dem, der er blevet ramt af krisen, som er politikerskabt.

Vi fra retsforbundets side mener imidlertid, at man alternativt skulle udrydde krisen ved at føre den rigtige økonomiske politik fremfor at fastholde krisen og så lave beskæftigelsesforanstaltninger for dem, der er ramt, for de vil jo også være ramt med dette beslutningsforslag gennemført.

»Hjælpetjenesten skal være et tilbud, men et tilbud, som man ikke skal kunne afslå uden at have en rimelig begrundelse herfor«, hedder det i bemærkningerne til forslaget. Jeg føler mig overbevist om, at de arbejdsløse, der føler sig ramt nok i forvejen derved, at de ikke i erhvervslivet, i virksomhederne, kan opnå noget arbejde, vil føle sig dobbelt ramt ved dette tilbud, som de dog ikke skal kunne afslå, for der er jo ikke tale om noget frivilligt tilbud, der er tale om en tvangsudskrivning. Helt på linje med mine bemærkninger under en tidligere debat her i dag om værnepligt er det sådan, at vi i retsforbundet egentlig godt kan forstå, at hvis man går ind for værnepligt, går man også ind for en tvangsudskrivning andre steder.

Retsforbundet går imod tvangsudskrivning både det ene og det andet sted. Vi vil fastholde det synspunkt, at det er livsfarligt at tvangsudskrive mandskab til plejehjem, sygehuse og institutioner for åndssvage, sådan som det foreslås i dette forslag.

Man vil via samfundstjenesten bemande en række institutioner og sætte en række opgaver i gang, men man understreger, at det ikke må ske i konkurrence med allerede be-

[Mølgaard]

skæftigede. Det er overordentlig problematisk overhovedet at forestille sig noget sådant etableret, for når der eksempelvis her tales om isolation af offentlige bygninger, må det nødvendigvis ske i konkurrence med andre beskæftigede, fordi den opgave er så indlysende, at den skal løses under den ene eller den anden form, og her vælger man altså samfundstjenesteformen.

Det står lidt uklart, hvorvidt samfundstjenesten kun skal eksistere, så længe der er arbejdsløshed, eller om det er en institution, der skal leve til stadighed, fordi det egentlig er meget rart at have sådan en ting som en samfundstjeneste til f. eks. at klare samfundsproblemer i en strejkesituation. Jeg synes nok, en klargørelse af dette fra forsklagsstillerens side kunne være på sin plads, men jeg skal erkende, at jeg ikke har fantasi til at forestille mig, at nogen klargørelse ville indebære, at forslaget ad den vej kunne opnå retsforbundets tilslutning.

Poul H. Møller (KrF):

Jeg synes nok, jeg har grund til at sige tak for en overordentlig velvillig modtagelse af vores lille beskedne forslag. Med undtagelse af de to sidste ordførere har der lige fra arbejdsministeren til de øvrige ordførere lydt venlige toner i anledning af vort forslag.

Det er anden gang, vi fremsætter dette forslag, og det er netop i disse dage tre år siden, det første gang var til behandling i salen. Dengang fik det en la-la-modtagelse; jeg synes, modtagelsen har været mere positiv denne gang. Der er jo også sket meget væsentligt i de mellemliggende tre år, bl. a. det, at vores arbejdsløshed er steget uhyggelig meget; den er mere end fordoblet siden dengang. Det viser alvoren i hele vor situation og begrundet i høj grad, at vi genfremsetter vores lille forslag.

Som arbejdsministeren selv har nævnt det i dag, har han efterlyst nye planer og nye ideer i sin beskæftigelsesplan, og vi anser dette som et lille bidrag. Men der er tale om et forslag, som – det erkender vi – i hvert fald ikke i første omgang vil give nye eller flere faste arbejdspladser.

Hovedsigtet i vort forslag er først og fremmest at hjælpe unge og yngre langtidsledige eller i hvert fald nogle, som i nogen tid har stået og frosset i en lang, kold arbejdsløs-

hedskø, og som derunder måske er blevet både fysisk og psykisk nedbrudt, har tabt modet, mistet selvtilliden, som vi ved det sker ikke mindst for de unge. Det er sådanne mennesker, vi vil give et lille lift, der kan motivere dem til bedre at kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet, når der nu bliver muligheder for det. Vi må desværre bare være så realistiske, at vi erkender, at de prognoser, vi har liggende foran os i dag med hensyn til arbejdsløshed, ikke lover for, at der i allernærmeste fremtid vil blive mulighed for at engagere alle de unge, som i dag lider under arbejdsløshedens svøbe. Vi håber, at sådanne unge gennem vor lille hjælpetjeneste vil opleve, at de stadig væk kan udføre et stykke arbejde, kan gå ind i et teamwork, kan bruge deres hænder og evner i øvrigt til noget fornuftigt.

Vi har jo nævnt nogle eksempler på, hvor der kan sættes ind inden for området stat og kommuner. Om der skal være tale om en hjælpetjeneste på 3 måneder eller længere eller kortere tid, og om vi kan nå det tal på 25.000, som vi har nævnt, ligger ikke helt fast, det er klart, men sigtet med dette forslag har som sagt været at give disse unge et lille lift. Det har ikke på noget tidspunkt, som flere ordførere har været inde på det, været vor tanke, at vi dermed kunne skaffe nogen i arbejde i første omgang, men en positiv hjælp ville måske motivere dem til også at komme i arbejde.

Der har været forskellige småindvendinger mod vort forslag, som jeg håber vi kan drøfte under udvalgsarbejdet, men som jeg indledte med at sige, har modtagelsen gennemgående være positiv.

Jeg skal ikke kommentere alt, hvad der er blevet sagt om forslaget, men til fru Grethe Fenger Møller og de to sidste ordførere vil jeg blot gentage, at vi ikke vil bekæmpe arbejdsløsheden, men vil søge at afhjælpe nogle af de følger, den lange arbejdsløshed har netop for de unge og de yngre langtidsledige. Det er vore intentioner med dette forslag og ikke noget videregående.

Hr. Lawaetz var inde på, at landmændene trænger til hjælp. Ja, det er en af mange grupper – vi har jo kun nævnt nogle få i bemærkningerne til beslutningsforslaget – men som bekendt gør kærlighed opfindsom, og hvis man virkelig føler noget for denne sag,

[Poul H. Møller]

er der næsten ingen grænser for, hvad man kunne finde af udveje.

Hr. Kurt Hansen talte om, at det var bedre at få nogle flere i arbejde, og nævnte alment boligbyggeri. Det har vi ikke tænkt på, måske snarere det modsatte, nemlig gårdrydninger, hvor mange unge kunne tage fat. Derudover er der sådan noget som bekæmpelse af miljøforureningen, alternativ energiudvinding osv., ja, sågar snerydning har vi talt om, men det er jo kun af kortere varighed, og det har det været småt med her i vinter – heldigvis da, for så har vi sparet olien. Men der mangler arbejdskraft, når vi skal have ryddet fortovene, ikke mindst ved busstoppesteder og fodgængerovergange, hvor sneen gør det besværligt at færdes.

Hr. Arne Melchior siger, at der må forudses problemer ved dette forslags gennemførelse. Ja, det er vi klar over, og det har vi også anført i vore bemærkninger til forslaget, men vi må gå lidt utraditionelle veje, fordi vi er i en helt utraditionel situation, hvad arbejdsløshedstal angår; derfor må vi også have nytænkning på mange områder. Jeg håber, vort lille forslag kan komme med, som det er nævnt af flere ordførere, i den række forslag, arbejdsministeren selv har efterlyst.

Hr. Kurt Hansen misforstod vort forslag totalt, men det var ikke uventet. Han talte om skruibrækkeri o. lign. Vort sigte er, skal jeg gerne gentage, at give de unge livsmod, give dem tro på sig selv, tro på, at de kan lave et stykke arbejde. Nu håber jeg ikke, den sammenligning, jeg vil fremkomme med her, bliver misforstået. I de fyre år, jeg har været politimand, har jeg set, hvordan unge, der sidder inde i vore fængsler og stirrer tomt ud i luften, er lykkelige for at få et lille stykke arbejde i hænderne, selv om det er idiotarbejde med at samle tøjklammer eller et arbejde, der består i at sætte en dippedut sammen med en himstregims. Derved er de beskæftiget og sidder ikke og stirrer tomt ud i luften og kommer med dumme tanker om sig selv og andre; de bliver lidt beskæftiget, og de er lykkelige for det.

Der er blevet talt om, at det er tvangskrivning. Ja, det er det måske nok i første omgang, men når de unge først kommer i gang, viser det sig meget ofte, at de er lykkelige og taknemmelige for, at de kom i gang og fik et job for en kortere eller længere tid, selv om det blev betydet dem, at de skulle

have en særdeles vægtig grund for at nægte at modtage denne hjælp.

Jeg må gentage over for hr. Kurt Hansen, at jeg synes, det klart fremgår af hele vort forslag, at der ikke er tale om, at vi vil forsøge at gå ind i konkurrence med nogen, endsi-ge være skruibrækkere, løntrykkere eller noget af det andet, som blev sagt. De skal have en kortere arbejdsuge, og de skal hele tiden være til rådighed for arbejdsmarkedet, således at de med det samme kan afbryde hjælpetjenesten for at tage imod et eventuelt tilbud om fast arbejde.

Der kunne måske siges mere om det, men min taletid er ved at være forbi, og jeg har indtryk af, at langt de fleste af ordførerne har forstået intentionerne med vort lille forslag. Som flere ordførere har sagt det, glæder også vi os over, at det vil indgå i drøftelserne fremover sammen med andre forslag, som er eller vil blive fremsat, bl. a. det af CD i dag bebudede forslag.

(Kort bemærkning).

Kurt Hansen (VS):

Jeg vil bare understrege, at forslagens gennemførelse ikke skaber nogen ekstra arbejdspladser. Det vil være med til at flytte folk, der er ansat på normale betingelser, til at være ansat på de foreslåede hjælpetjenestebetingelser, og det betyder, efter hvad jeg kan læse af forslaget – og jeg har ikke misforstået det – at de får en lavere lønudbetaling. Som jeg citerede fra bemærkningerne, skulle disse folk være beskæftiget inden for pleje- og sundhedssektoren, institutionssektoren, og det må da betyde, at nogle andre, der ellers ville være ansat på normale betingelser, ikke kan få disse job. Vi har eksemplet med Hvidovre hospital, hvor der er udstedt cirkulære om, at når en stilling bliver opsagt, skal den ikke genbesættes, men besættes af folk, der er på jobtilbudsordning. Sådan vil kristeligt folkepartis forslag også komme til at virke. Det giver ingen garanti for en udvidelse af den samlede mængde beskæftigelse, bare en billigere beskæftigelse.

Det er dermed jeg mener det indeholder et stort element af skruibrækkeri. Jeg vil ikke påstå, det er tilsigtet – det var måske lidt stærkt i mit første indlæg – men det er konsekvensen. Det medfører en billigørelse af

[Kurt Hansen]

produktionen, men dette giver ingen garanti for, at der kommer flere i arbejde.

Poul H. Møller (KrF):

Til hr. Kurt Hansen vil jeg blot sige, at det er rigtigt, forslaget gennemføres ikke vil give flere arbejdspladser, men det har heller aldrig været vores sigte med det. Der ligger kun det i det, at de unge, medens de står i køen af arbejdsløse og venter på at få et fast job, populært sagt for at holde sig lidt i form skal kunne komme ud at røre lemmerne og opdage, at de kan noget, så de ikke efter måske lang tids arbejdsløshed taber modet og føler, at det ikke nytter noget, hvis der en skønne dag kommer et jobtilbud, fordi de tror, de ikke kan tage imod det, ikke kan bestille noget, er slået ud osv. Det er sigtet med det.

Hvad angår de nævnte tjenester, fremgår det også klart af vort forslag, at de, der er på hjælpetjeneste, selvfølgelig ikke skal optage pladsen for andre, således at ubesatte arbejdspladser ikke bliver besat i længere tid; det må det aldrig medføre. Der skal ikke være tale om en fuld arbejdsuge på 40 timer, men om en kortere tid, bl.a. også under hensyn til det, som hr. Kurt Hansen var inde på. Det skal ikke være sådan, at man går for en lavere løn, men f.eks. for, hvad der svarer til en fuld uge på dagpenge, men for en kortere arbejdstid, således at det ligger på den time-løn, som det job normalt også ville være betalt med. Så der er ikke tale om løntrykkeri af nogen art, og som sagt skal denne hjælpetjeneste træde til side, så snart der er mulig-

hed for at få et fast job; det er ganske klart.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Uddannelsesudvalget (25/2 81):

Udtræder: Alfred Hansen (DR)

Nyt medl.: Flygaard (DR)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 26. februar 1981, kl. 14.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.50